

ปัจจัยต่อการตัดสินใจใช้บริการท่องเที่ยว ณ อุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้า ณ ห้วยกอง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

Factors Affecting Tourist's Decision Making on Traveling to King Mongkut Science Park, Waghor, Prachuab Khiri Khan Province

ชฎาภรณ์ แซ่ตั้ง*

สาขาวิชาบริหารธุรกิจโรงแรมและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด วิทยาเขตหัวหิน

*e-mail: ch_c_nam@hotmail.com

Chadaporn Saetang

Business Administration Hotel and Tourism Management,
Stamford International University (Hua Hin campus)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยต่อการตัดสินใจใช้บริการท่องเที่ยว และเปรียบเทียบปัจจัยต่อการตัดสินใจใช้บริการท่องเที่ยว ณ อุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้า ณ ห้วยกอง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามลักษณะทางประชากรศาสตร์กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มากูทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้า ณ ห้วยกอง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจำนวน 400 คน ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม นำผลที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติ โดยหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าที จำแนกตามเพศ และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวด้วยการหาค่าเอฟ จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และภูมิลำเนา เมื่อพบความแตกต่างจึงใช้การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีแอล เอส ดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยให้ความคิดเห็นกับปัจจัยต่อการตัดสินใจใช้บริการท่องเที่ยว ทั้ง 9 ด้านของอุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้าฯ พบว่า มีผลต่อการตัดสินใจในระดับมาก เรียงตามอันดับความสำคัญ ดังนี้ ด้านสถานที่ท่องเที่ยว ด้านภาพลักษณ์ ด้านการคมนาคม ด้านค่านิยมในการท่องเที่ยว ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านความปลอดภัย ด้านภาวะเศรษฐกิจและการเมือง ด้านการโฆษณาเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ และด้านสินค้าของที่ระลึก ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่าง เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และภูมิลำเนา ที่แตกต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาใช้บริการท่องเที่ยว ณ อุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้า ณ ห้วยกอง แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด

คำสำคัญ: ปัจจัยต่อการตัดสินใจใช้บริการท่องเที่ยว อุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้า ณ ห้วยกอง การท่องเที่ยวโดยชุมชน

Abstract

This research aimed to investigate and compare demographic factors affecting tourist's decision making on traveling to King Mongkut Science Park at Waghor in Prachuab Khiri Khan Province. A questionnaire was used in gathering data. By random sampling, 400 Thai tourists responded the questionnaire. The analytical statistics used in analyzing data were mean, standard deviation, t-test of gender, one-way ANOVA comparisons according the tourist's ages, educational levels, careers, and places of birth. When the difference found among these factors, LSD was used in assessing the differences with .05 statistical significance.

The research found that nine factors affecting the Thai tourists' decision making on traveling to King Mongkut Science Park respectively: the attractive places, transportation, traveling trends, facilities, security, images, economic and political conditions, presentation and advertisement, souvenir. Also, the research found that different tourists' demography (i.e., education, careers, and places of birth) affected different decision making.

Key words: Factors Affecting Tourist's Decision Making on Traveling to King Mongkut Science Park at Waghor, Community Based Tourism

บทนำ

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวสูง เพราะมีทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีความงดงาม และมีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นอยู่มากมาย ซึ่งนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติให้ความสนใจในประเพณี วัฒนธรรม การดำเนินชีวิตเป็นอย่างมาก ทำให้เกิดการกระจายรายได้มาสู่ภูมิภาคที่เป็นระดับครัวเรือนมากขึ้น เช่น การจ้างงานการจำหน่ายสินค้าท้องถิ่น การบริการรูปแบบต่าง ๆ เป็นต้น

นับตั้งแต่ประเทศไทยเริ่มใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับแรก ในปี พ.ศ. 2504-2509 ที่ผ่านมากล่าวได้อย่างชัดเจนว่า การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมระดับต้น ๆ ที่สร้างรายได้ให้กับประเทศอย่างเป็นรูปธรรม อย่งไรก็ดี หากมองในมุมกลับการท่องเที่ยวได้ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวไม่น้อยไม่ว่าจะเป็นสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีที่ปรับเปลี่ยนไปตามกระแสความนิยมของนักท่องเที่ยว ผู้มาเยือนหลากหลายด้าน และการท่องเที่ยวโดยชุมชน ซึ่งเป็นจุดเปลี่ยนของโลกแห่งการท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยว ทั้งนี้เป็นผลสืบเนื่องมาจากกระแสการพัฒนาอย่างยั่งยืนของโลก ตั้งแต่มีการประชุมสุดยอดสิ่งแวดล้อมโลก หรือ "Earth Summit" เมื่อปี 2535 ที่เมืองริโอเดอจาเนโร ประเทศบราซิล มีส่วนผลักดันให้เกิดกระแสการพัฒนาการท่องเที่ยว 3 ประการ นั่นคือ (1) กระแสความต้องการการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ (2) กระแสความต้องการของตลาดการท่องเที่ยวในด้านการศึกษาเรียนรู้ และ (3) กระแสความต้องการพัฒนาด้านจากกระแสการพัฒนาทั้ง 3 ประการดังกล่าวได้ส่งผลต่อการปรับตัวของระบบการท่องเที่ยวและระบบการจัดการท่องเที่ยวในการแสวงหาการท่องเที่ยวทางเลือกใหม่ (Alternative Tourism) จากกระแสการพัฒนาการท่องเที่ยวทางเลือกใหม่นั้น นับได้ว่า อุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้า ณ หว้ากอ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ก็ถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางเลือกใหม่แห่งหนึ่ง ที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการและทดแทนการท่องเที่ยวตามประเพณีนิยม (Conventional Tourism) แบบเดิม ๆ ที่เคยปฏิบัติกันมาได้เป็นอย่างดี และจากกระแสการพัฒนาการท่องเที่ยวทั้ง 3 ประการนั้น จึงมีการเสนอรูปแบบการท่องเที่ยวทางเลือกใหม่โดยมีชื่อเรียกอย่างหลากหลาย เช่น Green Tourism, Bio Tourism, Sustainable Tourism, Conservation Tourism, Responsible Tourism และหนึ่งในจำนวนนี้คือ Community Based Tourism หรือการท่องเที่ยวโดยชุมชน (ลินธุ์ สโรบล, 2551)

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีความสำคัญอย่างมาก และเป็นบทบาทที่สำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมสามารถสร้างรายได้ก่อให้เกิดการลงทุนในภาคธุรกิจท่องเที่ยวเพื่อบริการแก่นักท่องเที่ยว ช่วยสร้างงานสร้างอาชีพให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นให้มีรายได้และชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น นับว่าเป็นการเสริมสร้างความเจริญก้าวหน้าให้แก่ประเทศชาติอย่างมากและได้รับการตอบรับอย่างดีจากประชาชนที่ให้ความสนใจท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นนักท่องเที่ยวคนไทยหรือนักท่องเที่ยวต่างชาติ แนวโน้มทางการท่องเที่ยวพบว่านักท่องเที่ยวรู้สึกจำใจกับแหล่งท่องเที่ยวเดิม ๆ มากขึ้น เริ่มหันมาหาธรรมชาติและสัมผัสกับวัฒนธรรม วิถีชีวิตของชาวชนบทที่อยู่กับธรรมชาติมากขึ้น (พัชรา ลากลือชัย, 2546) ในบรรดาแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถแสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตชาวชนบท ประเพณีและวัฒนธรรมได้อย่างชัดเจนคือ ตลาดสามชุกที่ถือว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์วิถีชีวิตที่ไม่เหมือนใคร มีเสน่ห์ความเป็นไทย ดังนั้นภาพการใช้ชีวิตในอดีตจึงได้ถูกจำลองมาเพื่อเป็นจุดดึงดูดความสนใจการท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี

อุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้า ณ หว้ากอ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน ซึ่งมีหน้าที่ดำเนินงานเพื่อสนองนโยบายการกระจายโอกาสในการเรียนรู้ให้นักเรียน นักศึกษา เยาวชน และประชาชนทั่วประเทศ โดย

อุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้า ณ หว้ากอ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีจุดมุ่งหมายการดำเนินงานเพื่อเป็นศูนย์กลางการเรียนการสอน ด้านวิทยาศาสตร์ ธรรมชาติวิทยา สิ่งแวดล้อม ดาราศาสตร์ อวกาศ เทคโนโลยี และพลังงาน โดยยึดมั่นในเรื่องของคุณภาพเป็นสำคัญจากจุดมุ่งหมายดังกล่าว ส่งผลให้อุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้า ณ หว้ากอ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อการก้าวสู่การเป็นศูนย์กลางทางการเรียนการสอนในเรื่องดังกล่าว

การดำเนินงานของอุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้า ณ หว้ากอ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติงานภายใต้กิจกรรมไว้ 4 กิจกรรม ดังนี้คือ กิจกรรมบริการวิชาการ กิจกรรมนิทรรศการ กิจกรรมการศึกษา และกิจกรรมค่าย โดยกิจกรรมบริการวิชาการที่อุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้า ณ หว้ากอ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จัดให้บริการ

เป็นกิจกรรมฐานการเรียนรู้ ซึ่งปัจจุบันมี 25 ฐานการเรียนรู้ ซึ่งในการดำเนินงานการให้บริการวิชาการที่เป็นกิจกรรมฐานการเรียนรู้ทั้ง 25 ฐานการเรียนรู้ มีบทบาทสำคัญมากที่สุดของอุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้า ณ หว้ากอ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่จะสามารถดึงดูดให้มีผู้มาใช้บริการในจำนวนมาก ซึ่งองค์ประกอบบริการที่สำคัญ คือ กิจกรรมหนึ่งหรือชุดของกิจกรรมหลายอย่างที่เกิดขึ้นจากการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลหรืออุปกรณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งทำให้ผู้ใช้บริการเกิดความพึงพอใจ (Lehtinen, 1983) และการทราบถึงข้อมูลความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ จะสามารถนำมาพิจารณาหาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข จัดกิจกรรมให้เหมาะสม ทันสมัย มีรูปแบบที่หลากหลายและจะสามารถพัฒนาการให้บริการของอุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้า ณ หว้ากอ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ให้มีประสิทธิภาพก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบันได้

ตารางที่ 1 ข้อมูลสถิตินักท่องเที่ยวในอุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้า ณ หว้ากอ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในแต่ละปี (2554-2557)

ข้อมูลนักท่องเที่ยว	ปี 2557	ปี 2556	ปี 2555	ปี 2554
จำนวนนักท่องเที่ยว	28,626	20,746	15,855	34,032

(ฝ่ายการแผนงานโครงการ อุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้า ณ หว้ากอ)

จากตารางที่ 1 เห็นได้ชัดเจนว่า สถิตินักท่องเที่ยวในอุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้า ณ หว้ากอ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ใน 3 ปี (2555-2557) ที่ผ่านมามีจำนวนนักท่องเที่ยวน้อยลง จากปี 2554 เป็นจำนวนไม่น้อย จึงเป็นเหตุผลที่ต้องการศึกษาปัจจัยต่อการตัดสินใจใช้บริการท่องเที่ยว ณ อุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้า ณ หว้ากอ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งปัจจัยที่ใช้เป็นแนวทางในการวิจัยครั้งนี้ คือ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อบริการ (กองวิชาการและฝึกอบรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2549) ประกอบด้วย 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยภายใน ได้แก่ ด้านสถานที่ท่องเที่ยว ด้านความปลอดภัย ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านสินค้าของที่ระลึก ด้านการโฆษณาเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ และด้านภาพลักษณ์ ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ด้านภาวะเศรษฐกิจ และการเมือง ด้านค่านิยมในการท่องเที่ยว และด้านอารมณ์จากการศึกษาปัจจัยในด้านต่าง ๆ จะทำให้ทราบถึงระดับความสำคัญของปัจจัยต่อการตัดสินใจใช้บริการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ณ อุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้า ณ หว้ากอ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ของประชาชน โดยข้อมูลเหล่านี้สามารถนำมาเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบายการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวของภาครัฐและภาคเอกชนให้มีประสิทธิภาพและตรงเป้าหมายยิ่งขึ้น และยังสามารถช่วยฟื้นฟูการท่องเที่ยวของชุมชนโดยรอบของอุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้า ณ หว้ากอ ให้เติบโตไปพร้อมกันอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยต่อการตัดสินใจใช้บริการท่องเที่ยว ณ อุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้า ณ หว้ากอ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยต่อการตัดสินใจใช้บริการท่องเที่ยว ณ อุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้า ณ หว้ากอ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามลักษณะทางประชากรศาสตร์

วิธีการวิจัย

ประชากรที่ใช้ คือนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยว อุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้า ณ หว้ากอ

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง แบบทราบจำนวนประชากรแน่นอน การแทนค่าในสูตรของ Yamane (1973) การศึกษาในครั้งนี้ยอมรับการคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่างได้ร้อยละ 5

เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม ประกอบด้วย ลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายปิด โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้ (1) ลักษณะทางประชากรศาสตร์ มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ โดยถามเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ ประกอบไปด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และภูมิลำเนา และ (2) ปัจจัยต่อการตัดสินใจใช้บริการท่องเที่ยว ณ อุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้า ณ หว้ากอ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประกอบไปด้วยปัจจัยต่อการตัดสินใจใช้บริการท่องเที่ยว 9 ด้าน ได้แก่ ด้านสถานที่ท่องเที่ยว ด้านความปลอดภัย ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านสินค้าของที่ระลึก ด้านการโฆษณาเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ ด้านภาพลักษณ์ ด้านภาวะเศรษฐกิจ และการเมือง ด้านค่านิยมในการท่องเที่ยว และด้านการคมนาคม สำหรับลักษณะของคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาเลือกคำตอบ ดังนี้ 5 หมายถึง มีผลอยู่ในระดับมากที่สุด 4 หมายถึง มีผลอยู่ในระดับมาก 3 หมายถึง มีผลอยู่ในระดับปานกลาง 2 หมายถึง มีผลอยู่ในระดับน้อย และ 1 หมายถึง มีผลอยู่ในระดับน้อยที่สุด

เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามแบบสุ่มกลุ่ม และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองตามพื้นที่ภายในบริเวณอุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้า ณ หว้ากอ และตรวจสอบความสมบูรณ์ในแบบสอบถามทุกฉบับที่ได้รับกลับมา จากนั้นจึงนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ และการหาค่าร้อยละ ส่วนข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการท่องเที่ยว ณ อุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้า ณ หว้ากอ นั้น นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนั้นจึงนำข้อมูลมาทดสอบความมีนัยสำคัญ และเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้บริการท่องเที่ยว ณ อุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้า ณ หว้ากอของทั้งสองเพศ ใช้การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้วยค่า “ที” (T-test) ส่วนอายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้จะวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ด้วยการ

ทดสอบค่า “เอฟ” (F-test) เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของตัวแปรเป็นรายกลุ่ม กรณีพบค่าความแตกต่างเป็นรายกลุ่มจะวิเคราะห์เป็นรายคู่ด้วยวิธีแอลเอสดี ในการทดสอบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการท่องเที่ยว ณ อุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้า ณ หว้ากอ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า ปัจจัยในด้านต่าง ๆ ทั้ง 9 ด้าน มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการท่องเที่ยว โดยรวมอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับความสำคัญได้ดังนี้ ปัจจัยด้านสถานที่ท่องเที่ยว รองลงมาคือด้านภาพลักษณ์ ด้านการคมนาคม ด้านค่านิยมในการท่องเที่ยว ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านความปลอดภัย ด้านภาวะเศรษฐกิจ และการเมือง ด้านการโฆษณาเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ และด้านสินค้าของที่ระลึก ตามลำดับ (ตารางที่ 2)

เมื่อวิเคราะห์การเปรียบเทียบปัจจัยต่อการตัดสินใจใช้บริการท่องเที่ยว ณ อุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้า ณ หว้ากอ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์ พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีเพศต่างกัน ให้ความสำคัญต่อปัจจัยไม่แตกต่างกัน อายุที่ต่างกัน ให้ความสำคัญต่อปัจจัยแตกต่างกัน ด้านที่มีความแตกต่างกัน คือ ด้านสถานที่ท่องเที่ยว ด้านสินค้าของที่ระลึก ด้านการโฆษณาเผยแพร่ และประชาสัมพันธ์ ด้านค่านิยมในการท่องเที่ยว และด้านการคมนาคม ระดับการศึกษาต่างกัน ให้ความสำคัญต่อปัจจัยไม่แตกต่างกัน อาชีพต่างกัน ให้ความสำคัญต่อปัจจัยแตกต่างกัน ด้านที่มีความแตกต่างกัน คือ ด้านสถานที่ท่องเที่ยว ด้านสินค้าของที่ระลึก ด้านการโฆษณาเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ ด้านภาพลักษณ์ ด้านภาวะเศรษฐกิจ และการเมือง ด้านค่านิยมในการท่องเที่ยว และด้านการคมนาคม ภูมิลำเนาต่างกัน ให้ความสำคัญต่อปัจจัยแตกต่างกัน ด้านที่มีความแตกต่างกัน คือ ด้านสถานที่ท่องเที่ยว ด้านความปลอดภัย ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านสินค้าของที่ระลึก ด้านภาพลักษณ์ ด้านภาวะเศรษฐกิจ และการเมือง ด้านค่านิยมในการท่องเที่ยว และด้านการคมนาคม (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 2 ค่าสถิติและความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการท่องเที่ยว ณ อุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้า ณ หว้ากอ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ปัจจัยต่อการตัดสินใจใช้บริการท่องเที่ยวฯ	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ความคิดเห็น	อันดับ
ด้านสถานที่ท่องเที่ยว	4.15	.592	มาก	1
ด้านความปลอดภัย	3.93	.707	มาก	6
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	3.95	.704	มาก	5
ด้านสินค้าของที่ระลึก	3.66	.772	มาก	9
ด้านการโฆษณาเผยแพร่และประชาสัมพันธ์	3.72	.825	มาก	8
ด้านภาพลักษณ์	4.13	.658	มาก	2
ด้านภาวะเศรษฐกิจและการเมือง	3.85	.763	มาก	7
ด้านค่านิยมในการท่องเที่ยว	3.97	.666	มาก	4
ด้านการคมนาคม	4.02	.749	มาก	3
เฉลี่ยโดยรวม	3.93	.549	มาก	

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบปัจจัยต่อการตัดสินใจใช้บริการท่องเที่ยว ณ อุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้า ณ หว้ากอ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์

ปัจจัยต่อการตัดสินใจใช้บริการท่องเที่ยวฯ	เพศ	อายุ	ระดับการศึกษา	อาชีพ	ภูมิลำเนา
	Sig	Sig	Sig	Sig	Sig
ด้านสถานที่ท่องเที่ยว	0.630	0.003*	0.323	0.008*	0.002*
ด้านความปลอดภัย	0.287	0.121	0.527	0.297	0.005*
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	0.654	0.080	0.608	0.247	0.036*
ด้านสินค้าของที่ระลึก	0.511	0.000*	0.010*	0.000*	0.012*
ด้านการโฆษณาเผยแพร่ และประชาสัมพันธ์	0.389	0.014*	0.202	0.002*	0.088
ด้านภาพลักษณ์	0.568	0.672	0.758	0.011*	0.040*
ด้านภาวะเศรษฐกิจและการเมือง	0.786	0.050	0.157	0.006*	0.075
ด้านค่านิยมในการท่องเที่ยว	0.864	0.000*	0.753	0.017*	0.001*
ด้านการคมนาคม	0.095	0.037*	0.556	0.030*	0.015*
เฉลี่ยโดยรวม	0.502	0.006	0.338	0.001	0.002*

* อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษาสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ปัจจัยต่อการตัดสินใจใช้บริการท่องเที่ยว ณ อุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้า ณ หว้ากอ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่นำมาใช้ในการศึกษาสามารถบ่งบอกถึงความสำคัญของปัจจัยที่เป็นความต้องการก่อนการตัดสินใจใช้บริการของนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี ซึ่งผลลัพธ์

ที่ได้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของบุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548) ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า ปัจจัยต่อการตัดสินใจใช้บริการท่องเที่ยว เป็นเครื่องมือสำคัญที่สามารถนำไปใช้ในการกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเกิดความต้องการที่จะเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวนั้น ซึ่งนักท่องเที่ยวแต่ละคน จะให้ความสำคัญแตกต่างกันไปแล้วแต่ความต้องการของ

แต่ละบุคคลและยังสอดคล้องกับน้ำฝน จันทรินวล (2556) ปราโมทย์ เลิศจิตรการุณ (2550) และ ใจแก้ว แถมเงิน และคณะ (2549) ซึ่งอธิบายว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับปัจจัยต่อการตัดสินใจใช้บริการท่องเที่ยวในแต่ละด้านแตกต่างกันและส่งผลกระทบต่อการใช้บริการท่องเที่ยวแตกต่างกันไป

2. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาใช้บริการท่องเที่ยว ณ อุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้า ณ หว้ากอ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างเพศ พบว่า มีผลต่อการตัดสินใจที่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะเพศชายและเพศหญิงให้ความสำคัญของปัจจัยในแต่ละด้านต่างกัน โดยเพศชายส่วนใหญ่เน้นความสำคัญไปทางด้านของสถานที่ท่องเที่ยวความปลอดภัย สิ่งอำนวยความสะดวก สินค้าของที่ระลึก ภาพลักษณ์และการคมนาคมมากกว่าเพศหญิง ในขณะที่เพศหญิงเน้นไปทางด้านของการโฆษณาเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ภาวะเศรษฐกิจและการเมืองมากกว่าเพศชาย สอดคล้องกับอรุณี ลอมเศรษฐี (2554) ที่กล่าวไว้ว่า ปัจจัยส่วนบุคคลมีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการของนักท่องเที่ยว

เมื่อเปรียบเทียบระหว่าง อายุ พบว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุที่ต่างกัน ให้ความสำคัญกับปัจจัยต่อการตัดสินใจใช้บริการท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน เนื่องจากนักท่องเที่ยวในแต่ละช่วงอายุอาจมีความต้องการต่างกัน เช่น วัยรุ่น มักเน้นสถานที่ท่องเที่ยวที่ทำหายต่อวัยของตนเอง ความสะดวกสบาย ส่วนวัยทำงานจนถึงวัยผู้สูงอายุ มักเน้นความปลอดภัย ค่าใช้จ่าย เป็นหลัก สอดคล้องกับพุลผลแพทอง (2554) ที่กล่าวไว้ว่า อายุของนักท่องเที่ยวมีผลทำให้ปัจจัยในการท่องเที่ยวแตกต่างกัน

เมื่อเปรียบเทียบระหว่าง ระดับการศึกษาที่ต่างกัน ให้ความสำคัญของปัจจัยต่อการตัดสินใจใช้บริการท่องเที่ยวไม่ต่างกัน อาจเป็นเพราะระดับการศึกษาไม่ได้เป็นตัวบ่งชี้ความเป็นอยู่หรือความต้องการของแต่ละบุคคล ซึ่งแตกต่างกับผลงานวิจัยของอดิگانต์ ไพโรจน์พิริยะกุล และ สุชาติ ทวีพรปฐมกุล (2555) ที่กล่าวไว้ว่านักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีปัจจัยในการตัดสินใจเดินทางไปท่องเที่ยวแตกต่างกัน เพราะผู้ที่มีระดับการศึกษาที่สูงกว่าอาจมีหน้าที่หางานที่มั่นคงกว่า จึงมีความพร้อมในเรื่องของค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวมากกว่า

เมื่อเปรียบเทียบระหว่าง อาชีพ ที่แตกต่างกัน ให้ความสำคัญกับปัจจัยต่อการตัดสินใจใช้บริการท่องเที่ยวแตกต่างกันไปด้วย สอดคล้องกับ Kotler (2003) ที่กล่าวไว้ว่า อาชีพของแต่ละบุคคลจะนำไปสู่ความจำเป็นในการ

เลือกใช้สินค้าและบริการที่ต่างกัน ซึ่งการท่องเที่ยวในปัจจุบันสถานที่แต่ละแห่งต้องมีค่าใช้จ่าย เช่น เป็นค่าโปรแกรม กิจกรรมการท่องเที่ยว หรือค่าเดินทาง ดังนั้นผู้ที่มีอาชีพที่มั่นคง จึงตัดสินใจเดินทางไปท่องเที่ยวได้ง่ายกว่าผู้ที่มีรายได้น้อยกว่า เป็นต้น

เมื่อเปรียบเทียบระหว่าง ภูมิภาคที่ต่างกัน ให้ความสำคัญของปัจจัยต่อการตัดสินใจใช้บริการท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมกมล พวงพรหม (2546) ซึ่งอธิบายไว้ว่า นักท่องเที่ยวมีภูมิภาคหรือ ประเทศที่แตกต่างกัน มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมในการท่องเที่ยวแตกต่างกันไปด้วย อาจเป็นเพราะ แต่ละภูมิภาคหรือ ประเทศ มีวัฒนธรรมและค่านิยมที่ต่างกัน จึงส่งผลให้สำคัญของแต่ละปัจจัยแตกต่างกันไป

สรุป

ปัจจัยต่อการตัดสินใจใช้บริการท่องเที่ยว ณ อุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้า ณ หว้ากอ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวในระดับมาก ซึ่งสามารถบ่งบอกถึงปัจจัยสำคัญที่เป็นความต้องการก่อนการตัดสินใจเข้าใช้บริการของนักท่องเที่ยว ดังนั้นจึงสามารถนำปัจจัยต่อการตัดสินใจใช้บริการท่องเที่ยวที่สำคัญทั้ง 9 ด้าน มาเป็นหลักหรือเป็นแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงด้านต่าง ๆ ของสถานที่ท่องเที่ยวในอุทยานวิทยาศาสตร์พระจอมเกล้า ณ หว้ากอ และยังสามารถนำไปพัฒนากลยุทธ์ทางการตลาดให้เป็นที่ยอมรับและสร้างความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยวที่สนใจเข้าใช้บริการได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

1. ควรให้ความสำคัญกับแนวทางการพัฒนาปรับปรุงด้านสถานที่ท่องเที่ยว ให้มีความทันสมัย และมีความปลอดภัยต่อนักท่องเที่ยว เพื่อสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะในด้านอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ใช้ในการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น หอดูดาว พิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำ สวนผีเสื้อ เป็นต้น

2. ควรให้ความสำคัญกับการดูแลจุดบริการข้อมูลด้านการท่องเที่ยว ให้มีความพร้อมต่อการให้บริการอยู่เสมอ เช่น ป้าย สัญลักษณ์ ประชาสัมพันธ์ บอกสถานที่ที่น่าสนใจ ฯลฯ และดูแลสถานที่ให้บริการในด้านต่าง ๆ มีมาตรฐานที่นักท่องเที่ยวพึงพอใจ เช่น ร้านอาหาร เครื่องดื่ม ของฝาก ของที่ระลึก ฯลฯ มีความสะอาด อาหารอร่อย มีความหลากหลายและราคายุติธรรม

3. ควรให้ความสำคัญกับแนวทางการพัฒนาปรับปรุงด้านการโฆษณา เผยแพร่ และประชาสัมพันธ์ โดยเน้นในด้านสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น แผ่นพับ ป้ายโฆษณา หนังสือพิมพ์ นิตยสาร ฯลฯ เป็นหลัก โดยเฉพาะการจัดทำป้ายบิลบอร์ดนำเสนอสถานที่ท่องเที่ยวหรือกิจกรรมการท่องเที่ยวที่น่าสนใจของอุทยานวิทยาศาสตร์ฯ ไว้ตามข้างถนน และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น โทรศัพท์ วิทยุ และอินเทอร์เน็ต เพื่อเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดี

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษากลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ รวมถึงแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อที่จะได้นำข้อมูลไปวางแผนในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และควรมีการศึกษาวิจัยในด้านอื่น ๆ อีก เช่น ความต้องการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เพื่อจัดบริการดังกล่าวให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวประเภทอนุรักษ์ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวที่ช่วยรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ อันเป็นกระแสหลักของการท่องเที่ยวที่ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาอย่างยั่งยืนในปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

กองวิชาการและฝึกอบรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

(2549). *อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

ใจแก้ว แถมเงิน, กมลพร นครชัยกุล และ วรรัตน์ บุญแฝง.

(2549). *การพัฒนากลยุทธ์การตลาดเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: กรณีศึกษาอุทยานแห่งชาติผาแต้ม จังหวัดอุบลราชธานี*. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.

น้ำฝน จันทน์นวล. (2556). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวจีนที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย. *วารสารเทคโนโลยีภาคใต้*, 6(2), 53-60.

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). *อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ: เพรส แอนด์ ดีไซน์.

ปราโมทย์ เลิศจิตกรารุณ. (2550). ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสมเด็จพระนารายณ์. *วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี*, 4(1), 82-93.

พัชรา ลากลือชัย. (2546). *ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดการท่องเที่ยวตลาดน้ำดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี และตลาดน้ำท่าคา จังหวัดสมุทรสงคราม*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. พูลผล แพทอง. (2554). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวธรรมชาติและการผจญภัยในจังหวัดปราจีนบุรีของนักท่องเที่ยวไทย*. การศึกษาค้นคว้าอิสระหลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, มหาวิทยาลัยบูรพา.

สมกมล พวงพรหม. (2546). *ปัจจัยแรงจูงใจที่มีผลต่อทัศนคติและพฤติกรรมในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติในชุมชนถนนข้าวสาร*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

สำนักพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาค. (พ.ศ. 2504-2509). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

สินธุ์ สโรบล. (2547). การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน. *ประชาคมวิจัย*, 57, 15-21.

อดิگانต์ ไพโรจน์พิริยะกุล และ สุชาติ ทวีพรปฐมกุล. (2555). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย. *วารสารวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ*, 13(1), 119-132.

อรุณี ลอมเศรษฐี. (2554). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในการเลือกใช้บริการที่พักในเขตกรุงเทพมหานคร*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

Kotler, P. (2003). *Marketing Management*. 11th ed. Upper Sanddle River. New Jersey: Prentice Hall.

Lehtinen, J. (1983). *Customer-Oriented Service Firm*. Espoo Finland: Weilin-Goos.

Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis* (3rd ed.). New York: Harper and Row.

Translated Thai References

- Channual, N. (2013). Factors influencing the decision making of Chinese tourists travelling in Thailand. *Journal of Southern Technology*, 6(2), 53-60. [in Thai]
- Jittangwatana, B. (2005). *Tourism Industry*. Bangkok: Press & Design.
- Lapluechai, P. (2003). *Thai Tourists' Satisfaction with Tourism Management of Damnoen Saduak Floating Market, Ratchaburi Province; and Tha Kha Floating Market, Samut Songkhram Province*. M.B.A (Management) Thesis, Srinakharinwirot University. [in Thai]
- Lertjitkarun, P. (2007). Thai tourist satisfaction of visiting Pranarai National Museum. *Sripatum Chonburi Journal*, 4(1), 82-93.
- Lomsetthi, A. (2011). *Factors Affecting Selecting Accommodation of Foreign Visitors, Bangkok*. M.B.A. Independent Study, Rajamangala University of Technology Thanyaburi. [in Thai]
- Office of Economics and Social Development. (1961-1966). *The National Economic and Social Development Plan: Phase 1*. Bangkok, Office of the National Economics and Social Development Board. [in Thai]
- Paethong, P. (2011). *The Factors Influencing to the Thai Tourist's Decision to Consumer Nature and Adventure Tourism in Prachin Buri Province*. M.M.(Management in Small and Medium Enterprise) Independent Study, Burapha University. [in Thai]
- Pairojpiriyakul, A., & Taweepornpathomgul, S. (2012). Factors affecting Thai tourists' decision to visit mueang Luang Prabang. *Journal of Sports Science and Health*, 13(1), 119-132. [in Thai]
- Poungprome, S. (2003). *Motivation Factors Affecting the Attitudes and Behavior of Foreign Tourists on Visiting the Khao San Road Community in Bangkok*. M.B.A. Independent Study (Management), Srinakharinwirot University. [in Thai]
- Sarobon, S. (2004). Community based tourism. *Research Community*, 57, 15-21. [in Thai]
- Taemnyen, J., Nakhonchaikul, K., & Boonfang, W. (2006). *Market Strategy Development for Ecotourism: A Case Study of Pha Taem National Park*, Ubon Ratchathani University. [in Thai]
- Technical Services and Training Division of Tourism Authority of Thailand. (2006). *Tourism Industry*. Bangkok: Tourism Authority of Thailand. [in Thai]